

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ-ΑΓΑΘΟΠΟΥΛΟΥ (γεν. 1931-)

Αγαπούλα (απόσπασμα)

Ένα πρωί, στην αυλή της, που έσκιζε με το τσεκούρι ξύλα για προσάναμμα, ο Γιωργάκης — τρία τέσσερα χρονώ —, απ' το απέναντι σπίτι, έβγαλε το κεφαλάκι του από την πόρτα της κουζίνας τους, με όλο το σώμα του μέσα για ν' αποφύγει τον παγωμένο χειμωνιάτικο αέρα, και φώναζε μ' εκείνη την τσιριχτή φωνή που βγάζουν πολλές φορές τα μικρά παιδιά και λες πού τη βρίσκουν τέτοια δύναμη μες στο μικρό τους σώμα, φώναζε λοιπόν «Αγαπούλα, θα σε κάνουμε νύφη».

Όταν τέλειωσε με τα ξύλα και ανέβηκε στο σπίτι, είπε της μητέρας της ότι «αυτό» της φώναζε ο εγγονός της κυρίας Ευτέρπης κι ότι την έσκιαζε εκείνη η τσιριχτή φωνή του παιδιού και σαν να μην κατάλαβε στην αρχή από πού είχε έρθει, όμως, έτσι άξαφνα που είχε σηκώσει το κεφάλι της και κοίταξε απέναντι αφήνοντας καθηλωμένο το τσεκούρι ανάμεσα στη βαθιά σχισμή ενός κούτσουρου, πρόλαβε και είδε εν ριπή οφθαλμού¹ (ή έτσι της φάνηκε;) από πού ερχόταν η φωνή κι άκουσε συγχρόνως μια πόρτα να κλείνει με πάταγο, και μετά τίποτα.

Η μητέρα της, προσπαθώντας να κρύψει τη χαρά της, είπε μάνι μάνι, όμως με κάποια προσποιητή αδιαφορία, «σίγουρα η γιαγιά του η κυρία Ευτέρπη θα το 'βαλε το μωρό να σου φωνάξει έτσι, σε θέλει, φαίνεται, για το γιο της τον Παύλο», κι η Αγαπούλα είπε «μαμά, δεν είσαι με τα καλά σου που θα πάρω έναν άντρα που δεν αγαπά, εσύ κοίταξε να το βγάλεις αυτό απ' το μυαλό σου, τ' ακούς; πες πως δεν σου το 'πα ποτέ», κι εκείνη δεν τόλμησε να βγάλει άλλη λέξη από το στόμα της.

Όμως, από την άλλη κιόλας μέρα άρχισαν κάτι συχνές επισκέψεις της γειτόνισσας κυρίας Ρωξάνης, και σους πους με τη μητέρα της Αγαπούλας κάτι ψήγανε οι δυο τους, μια υπόθεση σκοτεινή θαρρείς, γιατί η κυρία Ρωξάνη ήταν καπάτσα προξενήτρα. «Ρωξ... Ρωξ...», τη φωνάζαν τα μικρά παιδιά της γειτονιάς και τρέχαν τα σάλια τους στη σκέψη, στη φαντασία μάλλον και στην επιθυμία, ενός ροξ² σοροπιαστού, και βέβαια μέναν με το στόμα άδειο και μόνο με την ηδονή της λέξης ικανοποιούνταν και τίποτα παραπάνω. Στην αρχή την πείραζε την κυρία Ρωξάνη αυτή η προσφώνηση των παιδιών και τα διαολόστελνε, χωρίς ποτέ να ξέρει από ποιανού στόμα έβγαινε ο χαρακτηρισμός, καθώς τα πίτσικα κρύβονταν συνήθως πίσω από εξώπορτες ή φυλλωσιές, κάποτε όμως το πήρε απόφαση, μέχρι που χαμογελούσε καλόκαρδα λέγοντας «παιδιά είναι, ας χαίρονται, ας παίζουν και με τις λέξεις, δεν θα με φάνε κιόλας».

¹ στη στιγμή, σε ελάχιστο χρόνο

² είδος γλυκίσματος

Μια μέρα η Αγαπούλα κόλλησε τα μάτια της στη χαραμάδα μιας πόρτας ενός δωματίου του σπιτιού της, εκεί απ' όπου μπορούσε να βλέπει τη μάνα της και την κυρία Ρωξάνη — έστω από μια κάθετη γραμμή, καθραρισμένη — να κάθονται κοντά κοντά και, ρουφ ρουφ, να πίνουν τον καφέ τους και να συνομιλούν, θαρρείς μυστικά, έτσι που δεν έπρεπε ν' ακούν τα λόγια τους ούτε οι τοίχοι του σπιτιού.

Μ' ένα δάχτυλο, σχεδόν αγγίζοντας την πόρτα απαλά σαν με βαμβάκι, φάρδυνε, έστω ανεπαίσθητα, το οπτικό της πεδίο, έτσι που μπορούσε τώρα όχι μόνο να τις εποπτεύει (και να τις υποπτεύεται...) καλύτερα, να βλέπει δηλαδή την έκφρασή τους και τις χειρονομίες τους, αλλά να πιάνει κιόλας κάτι από τα λόγια τους, που, όσο και να 'ρχονταν στ' αυτιά της σαν σπασμένα κομμάτια, της επέτρεπαν να συμπεράνει την τεχνική, το «ψήσιμο», της κυρίας Ρωξάνης, αλλά και την όποια επιρροή ασκούσε το μπλαμπλά της πάνω στη μητέρα της.

Κάποια στιγμή μάλιστα που η κυρία Ρωξάνη ύψωσε κάπως τη φωνή της, ίσως για να επιβληθεί στη διστακτικότητα και στην αμφιβολία της μάνας της, στην άβουλη (ίσως και άβολη) στάση και θέση της απέναντι στην πρότασή της, άκουσε ξεκάθαρα την κυρία Ρωξάνη να λέει, σκύβοντας εμπιστευτικά στη μούρη της μάνας της, «τη δουλειά του την έχει μόνιμη στο Δημόσιο, δεν πίνει, δεν καπνίζει, δεν παίζει χαρτιά, [...]»....

(*Η παραίτηση*, Κέδρος, 2002)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α

α1. Να εντοπίσετε το κεντρικό θέμα του κειμένου. (12 μονάδες)

α2. Να χαρακτηρίσετε την κυρία Ρωξάνη. (8 μονάδες)

α3. ...η Αγαπούλα είπε «μαμά, δεν είσαι με τα καλά σου που θα πάρω έναν άντρα που δεν αγαπώ, εσύ κοίταξε να το βγάλεις αυτό απ' το μυαλό σου, τ' ακούς;». Να σχολιάσετε τα λόγια της Αγαπούλας. (5 μονάδες)

ΣΥΝΟΛΟ:25 ΜΟΝΑΔΕΣ

β

β1. Να εντοπίσετε στο κείμενο δύο εικόνες και να σχολιάσετε τη λειτουργία τους. (12 μονάδες)

β2. Να βρείτε στο κείμενο τέσσερις (4) λόγιες λέξεις (8 μονάδες) και πέντε (5) λαϊκές λέξεις. (5 μονάδες)

ΣΥΝΟΛΟ:25 ΜΟΝΑΔΕΣ